

Sygn. akt I CSK 371/20

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa W. S.

przeciwko J. Ż.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 grudnia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 8 października 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.), która zaistniała na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji i nie została dostrzeżona przez Sądy obu instancji, a sprowadzała się do pominięcia najpierw zawisłości sporu a następnie stanu *rei iudicata* z uwagi na dochodzenie przez powoda w dwóch postępowaniach zwrotu tej samej pożyczki, o której twierdził, że udzielił ją pozwanemu.

W orzecznictwie ustalone jest stanowisko, że okolicznościami uzasadniającymi rozpoznanie skargi kasacyjnej mogą być tylko takie, które Sąd Najwyższy mógłby następnie uwzględnić przy jej rozpoznawaniu (np. postanowienia Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003, nr 9, poz. 228, z 4 sierpnia 2003 r., III CK 120/03, niepubl.). Nie stanowi przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ewentualna nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, gdyż nieważność postępowania, której dotyczy art. 398¹³ § 1 k.p.c. może być spowodowana wyłącznie okolicznościami wymienionymi w art. 379 k.p.c., jeżeli wystąpiły przed sądem drugiej instancji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 81, postanowienie

Sądu Najwyższego z 7 maja 2009 r., II CSK 80/09, niepubl.). Natomiast nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji może być przez Sąd Najwyższy uwzględniona jako przemawiająca za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, jeżeli skarżący trafnie zarzuci sądowi drugiej instancji naruszenie art. 378 § 2 i art. 386 § 2 przez pominięcie nieważności postępowania w niższej instancji i nieusunięcie tej wady w drugiej instancji. W niniejszej sprawie nie zachodzą zarzucane przez pozwanego uchybienia, mogące wskazywać na nieważność postępowania. Okoliczności przytoczone przez pozwanego jako mające świadczyć o rozpoznaniu żądania powoda w warunkach najpierw stanu zawisłości sporu, a następnie *rei iudicata* zostały objęte ustaleniami faktycznymi Sądów *meriti* na temat stosunków prawnych łączących strony i zawartych przez nie umów oraz tego, jak były wykonywane. O wyniku postępowania w sprawie zadecydowało poczynione z odwołaniem się do konkretnego materiału dowodowego ustalenie, że środki finansowe, których zwrotu dochodził powód w dwóch równolegle prowadzonych sprawach zostały pozwanemu pożyczone niezależnie od siebie. Każda ze spraw, w związku z którymi pozwany stawia zarzut zawisłości sporu i zakończenia go w warunkach *rei iudicata* miała swój osobny przedmiot.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany powołał się też na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z „szeregu uchybień procesowych, które miały wpływ na treść rozstrzygnięcia.” Uchybienia te pozwany uzasadniał z odwołaniem się do podstaw skargi kasacyjnej, których weryfikacja nie jest jednak możliwa na etapie przedsądu. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinna wiązać się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Istotne jest jednak i to, by zarzucane sądowi naruszenie prawa spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia i do istnienia takiego związku między wytykanym uchybieniem, a wynikiem postępowania w sprawie powinien zmierzać skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwany nie wykazał, żeby orzeczenie wydane w sprawie było dotknięte oczywistą wadliwością, a sformułowane przez niego zarzuty w stosunku do wydanego orzeczenia zmierzają w istocie do podważania ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego wyroku. Tymczasem w art. 398³ § 3 k.p.c. ustawodawca wyłączył tego rodzaju kwestie z zakresu dopuszczalnych podstaw skargi kasacyjnej, a w art. 398¹³ § 2 k.p.c. postanowił, że Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej jest związany ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest bowiem podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygania kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2004 r., II UK 80/04, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 30 października 2012 r., I UK 322/12, nie publ.). W te kompetencje sądów, przed którymi bezpośrednio toczy się postępowanie dowodowe, Sąd Najwyższy nie wkracza.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398 § 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.), orzeczono jak w sentencji.